

PROCEDURE PLAATSIING SPIRAAL

BEHOREND BIJ DE NHG-STANDAARD ANTICONCEPTIE (2011).

Het spiraal kan op ieder willekeurig moment van de cyclus worden geplaatst. Plaatsing binnen zeven dagen na de eerste dag van de menstruatie is het meest ideaal, omdat zwangerschap dan uitgesloten is en het spiraal direct bescherming biedt tegen zwangerschap. Bij plaatsing op een ander tijdstip moet de huisarts zeker zijn dat de vrouw niet zwanger is.

Benodigdheden bij de plaatsing:

- spiraal (koper of progestageen houdend)
- een fixeerbaar vaginaal speculum
- een klem of tampontang
- een aanhaak- of kogeltang
- een uterussonde
- een lange gebogen schaar
- handschoenen
- steriele gaasjes
- eventueel jodium of alcohol/chloorhexidine
- maandverband

N.B. De instrumenten dienen lege artis gesteriliseerd te zijn. Het dragen van steriele handschoenen is niet nodig, mits het spiraal steriel blijft.

Gedurende de gehele procedure legt de huisarts uit welke handeling gaat plaatsvinden en of deze pijnlijk kan zijn.

1. Begin met een vaginaal onderzoek ter bepaling van de ligging en de grootte van de uterus en ter uitsluiting van ontstekingsverschijnselen in het kleine bekken.
2. Breng een speculum in, stel de portio in en reinig desgewenst de portio. Desinfectie met jodium of alcohol/chloorhexidine is niet strikt noodzakelijk
3. Haak de voorlip van de portio aan met een kogeltang. Plaats de kogeltang niet *in* het ostium.
4. Sondeer vervolgens tot de fundus uteri. Bij vrouwen waarbij de uterus bij sondering een korte lengte blijkt te hebben, kan een spiraaltje met een korte stamlengte geprobeerd worden.
5. Breng het spiraaltje tot aan de fundus uteri in. Bij het inbrengen is enige tractie aan de baarmoeder nodig. Het kan voorkomen dat het moeilijk is om het spiraaltje het ostium internum te laten passeren. Men mag geen overdreven druk uitoefenen om passage te forceren, omdat dit kan leiden tot een perforatie van de uterus. Lastige passage is in het bijzonder het geval bij nulliparae en bij plaatsing van het hormoonspiraaltje, dat iets dikker is.
6. De exacte handelingen die worden verricht tijdens insertie hangen af van het soort spiraaltje. Hiervoor dient de bijsluiters geraadpleegd te worden.
7. Haak na de insertie de kogeltang af en stelp een eventuele bloeding met een gaasje. Knip de draadjes op een lengte van drie centimeter buiten de portio af.
8. Verwijder het speculum en reik de vrouw een maandverband aan.
9. Ter voorkoming van een vasovagale collaps: laat de vrouw nog enkele minuten liggen en houd de vrouw in de gaten.